

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobce: Z. M.**, bytem N., J., adresa pro doručování S., H., proti **žalovanému: Ministerstvo obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, o žalobě proti rozhodnutí ministra obrany ze dne 28. 8. 2015, č. j. 1291-4/2015-1322,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra obrany ze dne 28. 8. 2015, č. j. 1291-4/2015-1322, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3 084 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

I. Předmět řízení a vymezení sporu

Náčelník Vojenské policie (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 9. 4. 2015, č. j. 119-14-61/2014-5014 (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), zamítl žádost žalobce ze dne 17. 12. 2013 o proplacení služebních pohotovostí a nepřiznal mu nárok na výplatu odměny za služební pohotovost podle § 19 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platu“).

Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání, v němž především namítal, že mu vnitřním rozkazem velitele byla jasně uložena povinnost být připraven dostavit se do 360 minut (případně v době co nejkratší) do zaměstnání a jednacím řádem mu byla uložena povinnost udržovat spojení s útvarem. Vůči žalobci byly prováděny проверки spojení a v některých případech byl žalobce i povolán na pracoviště. Žalobce tak byl přesvědčen, že v jeho případě došlo k naplnění institutu služební pohotovosti. Odvolání žalobce zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 8. 2015, č. j. 1291-4/2015-1322 (dále jen „napadené rozhodnutí“).

II. Rozhodnutí žalovaného (napadené rozhodnutí)

Žalovaný s odkazem na rozkaz ministra obrany č. 7/2009 Věstníku (dále jen „RMO č. 7/2009“) a judikaturu Nejvyššího správního soudu konstatoval, že o služební pohotovost vykonávanou na jiném místě než ve vojenských objektech ve smyslu na § 30 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), se může jednat i v případech, kdy služební orgán nařídí vojákovi „dosažitelnost“, případně mu nařídí omezení, jehož účel je stejný jako v případě služební pohotovosti, a to i tehdy, když v rozkaze není uvedeno konkrétní místo, na němž se voják musí v době služební pohotovosti zdržovat. V dané věci není sporu o tom, že žalobce byl ve vnitřních rozkazech velitele Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav č. 1/2011 na rok 2011 a č. 1/2012 na rok 2012 (dále jen „rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012“) uveden jako osoba zařazená do bojové a mobilizační pohotovosti s časovou normou 360 minut. Spornou otázkou je to, zda žalobci bylo nařízeno takové omezení, které by mělo znaky služební pohotovosti.

Žalovaný se ztotožnil s tím, jak správní orgán prvního stupně aplikoval RMO č. 7/2009 a rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012 na situaci žalobce. Žalobce je osoba s vojenskou praxí, a je proto opodstatněné požadovat od něj rozlišení mezi obsahem bojové a mobilizační pohotovosti a plněním neodkladných úkolů, které mohou nastat i v době mimo stav ohrožení státu nebo válečný stav. V první odvolací námitce žalobce sám potvrzuje, že byl do bojové a mobilizační pohotovosti zařazen pouze jedenkrát v kalendářním roce. Žalobce však byl určen do výjezdové skupiny a následně byl podle potřeby určován do služební pohotovosti v této skupině. Za takto určenou dobu obdržel žalobce odměnu za služební pohotovost. Žalobcem uváděná povinnost týkající se vedení přehledu aktuální adresy bydliště a způsobu vyznění v době nepřítomnosti na pracovišti sloužila k zabezpečení spojení v případě přechodu na válečný stav. Tímto způsobem byla zajišťována bojová pohotovost a připravenost vojenských útvarů a nebylo tím vojákům z povolání nijak zasahováno do doby mimo výkon služby.

Žalovaný konstatoval, že žalobce i jeho nadřízení se dlouhodobě a opakovaně chovali tak, že mimo určené služební pohotovosti (výjezdová skupina) nebyli omezováni, nebylo po nich požadováno plnění zvláštní povinnosti a nemohly tak být ani materiálně naplněny znaky služební pohotovosti. Pokud žalobce zmínil ustanovení z Jednacího řádu Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav (dále jen „jednací řád“) o nepožívání alkoholických nápojů, pak je toto ustanovení obsahově totožné s § 99 písm. b) zákona o vojácích z povolání. Tato povinnost tedy platí obecně pro všechny vojáky z povolání, ať byli nebo nebyli určeni do bojové a mobilizační pohotovosti. Žalobci byla proplacená služební pohotovost vždy konkrétně nařizována na konkrétní období. Příplatky poskytované v souvislosti s přípravou a zajišťováním obrany státu jsou poskytovány jako kompenzace za to, že voják podstupuje riziko tím, že vykonává činnosti, které mohou být nebezpečné jeho životu a zdraví. Tyto příplatky tedy neposkytují kompenzaci za to, že se voják musí ve dnech služebního volna zdržovat v určité dojezdové vzdálenosti od základny a v místech, kde je dostupný signál mobilního operátora. Žalobce byl pouze zařazen do plánu uvádění do bojové připravenosti a připravoval se na případ, kdyby byl vyhlášen stav ohrožení státu či stav válečný. Až vyhlášením tohoto stavu by se žalobce dostal do skutečné pohotovosti. Žalobce tak splňoval pouze podmínky pro přiznání zvláštního příplatku podle čl. 36 a 37 přílohy 1 k RMO č. 44/2006, který činil 1300 Kč měsíčně. Tento příplatek byl však konzumován zvláštním příplatkem pro příslušníky Vojenské policie ve výši 3 000 Kč měsíčně, neboť v případě souběhu nároků na zvláštní příplatek náleží příplatek vyšší.

K žalobcem tvrzeným rozporům ve svědeckých výpovědích žalovaný konstatoval, že výslechy Ing. L. byl proveden v jiném správním řízení a ve věci žalobce byla jeho svědecká výpověď použita pouze jako listinný důkaz. Žalobce přitom při seznámení se správním spisem podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, proti zařazení této svědecké výpovědi do spisu jakož i proti jejímu obsahu nic nenamítl. V důsledku toho považoval žalovaný související námitku žalobce za nedůvodnou. Žalovaný se ztotožnil se správním orgánem prvního stupně v hodnocení svědecké výpovědi Ing. Ch. K prověřování adres a telefonních čísel k zabezpečení dosažitelnosti podřízených v době svátků nelze než uvést, že toto omezení vyplývalo z běžné praxe u všech vojenských útvarů, přičemž se jednalo o ověření možnosti spojení s vojáky nebo zaměstnanci a žádné povinnosti nebo omezení z tohoto kroku vojákům nevznikaly. Je v pravomoci příslušného služebního orgánu vyhodnotit potřebu provedení výslechu určitých osob a využití těchto výsledků k objektivnímu posouzení projednávané věci. Správní orgán prvního stupně považoval rozsah provedených výslechů za dostatečný. Jednalo se o výsledky vedoucích zaměstnanců bývalého Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav, které jsou i dle názoru žalovaného nejdůležitější pro objasnění dané věci. Žalovaný uvedl, že při posouzení obsahu výpovědí bývalých zaměstnanců tohoto velitelství je třeba vzít v úvahu, že řada z nich žádá o proplacení odměny za služební pohotovost stejně jako žalobce. Poukazy žalobce na další výpovědi svědků, na znění některých vnitřních předpisů a na nepřesnosti v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nemají podstatný vliv na meritum projednávané věci.

Žalovaný dospěl k závěru, že v případě žalobce se jednalo pouze o přípravu k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti ve smyslu RMO č. 7/2009. Do režimu výkonu služební pohotovosti by se žalobce dostal až po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Žalobce nebyl v době mimo své základní týdenní služby nikterak omezován na svých právech. Žalobcem uváděné povinnosti byly buď omezeními ze zákona pro všechny vojáky, nebo šlo pouze o poskytnutí nezbytné součinnosti, např. sdělit telefonní kontakt, místo pobytu atp. Poskytnutí takové součinnosti nepovažoval žalovaný za omezení žalobce, neboť je zcela zřejmé, že tyto údaje jsou poskytovány pro potřebu budoucího možného zařazení do pohotovosti při hrozbě plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti. Tomuto závěru svědčí i skutečné chování žalobce. Žalovaný tak konstatoval, že žalobce nebyl zařazením do bojové a mobilizační pohotovosti v rozkazech č. 1/2011 a č. 1/2012 žádným způsobem omezen, neboť se nejednalo o jakýkoli typ pohotovosti, z něhož by pro něj vyplývaly nějaké konkrétní povinnosti. Žalobce tak nebyl v průběhu posuzovaného období ve výkonu služební pohotovosti podle § 30 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, a proto mu nelze přiznat nárok na výplatu odměny za služební pohotovost podle § 19 zákona o platu.

III. Žaloba

Žalobce v žalobě uvedl, že rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012 byl zařazen do bojové a mobilizační pohotovosti s povinností být připraven dostavit se na stanovený signál na určené místo v časové normě do 360 minut. Prostřednictvím jednacího řádu mu byly uloženy další povinnosti, jejichž smyslem bylo nastavit a zajistit celoroční dosažitelnost, konkrétně nahlásit aktuální adresu bydliště (pobytu) a způsob vyrozumění v době nepřítomnosti. Několikrát do roka byla prováděna prověrka telefonického spojení, nejčastěji se prováděla před svátky. Účelem těchto prověrek bylo „zabezpečení dosažitelnosti“. Voják musel být dosažitelný, telefonicky dostupný a současně musel být připraven se v časové normě dostavit do zaměstnání. Žalobce byl například povolán do zaměstnání v případě mimořádné události (letecké nehody) v roce 2012. Žalobce uvedl, že byl ze strany nadřízených poučen, že každý voják zařazený do jakékoli pohotovosti je povinen být „na telefonu“ a zdržet se v době

výkonu pohotovosti čehokoli, co by bránilo splnit uložené povinnosti. Začátkem roku 2011 proběhlo školení, kde náčelník štábu Ing. K. uvedl, že všichni příslušníci útvaru jsou zařazeni do nepřetržité pohotovosti s časovou normou 360 minut, nazvanou jako bojová a mobilizační pohotovost. Jednalo se tedy o pohotovost rovnocennou s pohotovostí s časovou normou 120 minut, která se proplácela. O tom, že k takovému poučení skutečně došlo, vypovídá celá řada dalších bývalých příslušníků, avšak žalovaný jejich výpovědi zcela pominul.

Žalobce uvedl, že výše uvedené povinnosti v letech 2011 a 2012 plnil a byl tedy připraven dostavit se v mimopracovní době do zaměstnání a za tímto účelem udržoval i telefonické spojení s útvarem. V některých případech byl žalobce i aktivován (povolán do zaměstnání). Žalobce tak měl za to, že v jeho případě se uplatní rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 55/2013, podle něhož zajištění připravenosti vojáka nastoupit k plnění služebních úkolů v časovém limitu do 6 hodin lze považovat za služební pohotovost. Teze správních orgánů, že články o bojové a mobilizační pohotovosti byly do rozkazů a do jednacích řádů vloženy na základě RMO č. 7/2009, nemá oporu ve spisovém materiálu. Žalobce poznamenal, že RMO č. 7/2009 nemá ve vztahu k řadovým vojákům povahu rozkazu a nejsou jim vojákům uloženy žádné povinnosti. Žalobce uvedl, že ho nikdy nenapadlo rozkazy nadřízeného hodnotit, přezkoumávat a porovnávat je se směrnici a rozkazy vydanými z vyšších stupňů vedení. To ostatně ani nebylo prakticky možné, neboť žalobce jednak neměl povědomost o jejich existenci, jednak k nim neměl volný přístup. V rámci provedeného poučení ze strany Ing. K. bylo jasně a srozumitelně řečeno, že všichni příslušníci jsou v bojové pohotovosti. Žalobce neměl nejmenší důvod pochybovat o správnosti rozkazů nadřízeného. Žalobce konstatoval, že zavedenou praxí a obecným pravidlem u útvaru bylo, že v případě nemoci a dovolené se pohotovosti „přerušovaly“, tj. v případě, že nějaká osoba zařazená do pohotovosti nemohla v konkrétní den pohotovost držet, byla nahrazena osobou jinou. Žalovaný se mýlí, když tvrdí, že žalobce a jeho nadřízení se dlouhodobě a opakovaně chovali tak, že mimo výjezdovou skupinu nebyli omezováni. Případy z praxe svědčí o tom, že články o bojové a mobilizační pohotovosti (připravenosti) byly ze strany nadřízených naplňovány bez ohledu na válečný nebo mírový stav a bez ohledu na RMO č. 7/2009. Samo Ministerstvo obrany spojuje bojovou pohotovost s mírovým stavem. I ostatní armádní útvary přitom přistupovaly k bojové pohotovosti jako k záležitosti mírového stavu. Přístup žalovaného je tak v rozporu se zásadou rovného zacházení zakotvenou v § 2 odst. 3 zákona o vojácích z povolání.

Žalobce vznesl námitky proti provedenému hodnocení svědeckých výpovědí. Správní orgány nevzaly při posuzování věrohodnosti a pravdivosti výpovědí Ing. L., Ing. D. a Ing. Ch. v potaz, že tito funkcionáři mají zájem na to, aby bojová a mobilizační pohotovost nebyla vojákům proplacena. Tito funkcionáři nadto patřili k nejužšímu vedení velitelství a existují mezi nimi poměrně blízké a přátelské vztahy. Žalobce tak považoval tyto svědky za nevěrohodné a poukázal na rozpory v jejich výpovědích. Svědek Ing. L. byl vyslýchán třikrát a pokaždé svou výpověď pozměnil nebo alespoň upravil. Správní orgány jej navíc privilegovaně vyslýchaly v „hudebním salónku“ v Neratovicích a opětovně mu kladly naprosto shodné otázky. Výpověď Ing. L. ohledně poučení k bojové a mobilizační pohotovosti nemohou potvrdit ani ostatní „korunní svědci“ protistrany. Na druhou stranu prakticky všichni z příslušníků, kteří se poučení o bojové a mobilizační pohotovosti účastnili, se shodují, že byli poučeni tak, že mají být na telefonu a v případě povolání se mají dostavit v časové normě do 360 minut do zaměstnání. Při výslechu svědka Ing. Ch. bylo úředně pověřenou osobou protokolováno něco jiného, než svědek skutečně uvedl, což vyplývá i z protokolu o ústním jednání ze dne 10. 10. 2014, který žalobce doložil dne 3. 4. 2015. Tímto důkazem se však správní orgán prvního stupně vůbec nezabýval, čímž došlo k porušení § 3,

§ 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu. I napadené rozhodnutí je v tomto směru nepřezkoumatelné.

Žalobce poukázal na to, že ve správním řízení učinil celkem tři návrhy na doplnění dokazování, správní orgán prvního stupně se však s nimi nevypořádal a v podstatě je ignoroval. Žalovaný pak související námitku přešel s tím, že je na správním orgánu, které z důkazů ve svém rozhodnutí vyhodnotí. Takový názor však nelze akceptovat. Je sice pravda, že v případě žalobcem navržených svědků jde o žadatele o proplacení služebních pohotovostí, avšak na druhou stranu nelze bez dalšího *a priori* předpokládat, že všichni, kdo si požádali o proplacení služebních pohotovostí, jsou lháři. Výpovědi žalobcem navržených osob mají oporu i v konkrétních a nezpochybnitelných důkazních materiálech a někteří z nich ani žádost o proplacení bojové a mobilizační pohotovosti nepodali. Správní orgány měly svůj postup při dokazování řádně popsat a logicky odůvodnit, přičemž byly povinny pečlivě přihlídnout ke všemu, co vyšlo najevo. Této povinnosti však nedostály, v důsledku čehož došlo k porušení práva žalobce na spravedlivý proces. Žalobce měl za to, že s ohledem na vady doručování je třeba považovat za datum doručení napadeného rozhodnutí den 1. 10. 2015. Tato okolnost má podstatný význam k návrhu žalobce na doplnění dokazování ze dne 10. 9. 2015, protože v takovém případě byl žalovaný povinen se tímto návrhem zabývat. Žalovaný se však v napadeném rozhodnutí o tomto důkazu vůbec nezminil.

Dle názoru žalobce článek o bojové a mobilizační pohotovosti vložil do rozkazu Ing. L. a Mgr. G., a to v rozporu s RMO č. 7/2009; jejich výpověď je tak motivována snahou vyhnout se případné náhradě škody. Správní orgány nevzaly v potaz myšlenku, že povinnosti uložené vojákům prostřednictvím článků o bojové a mobilizační pohotovosti byly uloženy v důsledku chybně nastavené systémové praxe a přemíry horlivosti vedoucích pracovníků. Plošný systém pohotovosti s časovou normou 360 minut byl nastaven zevnitř Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav. Žalobce se domníval, že pokud by si byly služební orgány vědomy toho, že i za tuto pohotovost náleží odměna, pak by jí nenařídily. Z lidského hlediska je tedy pochopitelné, proč odpovědné osoby jako Ing. D., Ing. Ch. a Ing. L. prokazatelně nevypovídaly pravdu, případně své výpovědi v průběhu doby pozměnily. Tyto okolnosti však správní orgány ve svých rozhodnutích nevzaly v potaz.

Žalobce se v žalobě věnoval i pohotovosti vyšetřovatele vykonané po 1. 2. 2012. K tomu konstatoval, že v tomto směru vznesl v odvolání celou řadu námitek, které žalovaný přešel bez povšimnutí. Žalobce uvedl, že dne 31. 1. 2012 bylo vydáno nařízení k hotovostnímu systému. Řadoví příslušníci velitelství však s tímto nařízením nebyli seznámeni, nepřišli s ním do styku a museli vycházet ze zavedené praxe a zejména z toho, co bylo uvedeno ve vnitřních rozkazech. Poučení o změně nastavené praxe nebylo provedeno. Vojáci tedy nebyli poučeni, že by od 31. 1. 2012 nemuseli být na telefonu a nemuseli se do zaměstnání dostavit a že by během pohotovosti mohli například požívat alkoholické nápoje nebo odcestovat do zahraničí. Vojáci se tak nadále drželi zavedené praxe, a pokud chtěl Ing. D. takto zavedenou praxi změnit, měl zajistit řádné proškolení příslušníků velitelství. Dle žalobce není pravda, že by voják zařazený do pohotovosti bez časové normy nebyl nikterak omezen. Vnitřním rozkazem velitele č. 6/2012 byla příslušníkovi zařazenému do pohotovosti vyšetřovatele nově stanovena povinnost dostavit se v co nejkratší době, tedy bezodkladně. I nadále byl voják zařazený do této pohotovosti povinen být na telefonu. Pravidelně byly prováděny prověrky spojení, a to i po únoru 2012. K prokázání této skutečnosti žalobce navrhl vyslechnout M. B., avšak tento důkaz bez jakéhokoli zdůvodnění proveden nebyl. Skutečností, že i po únoru 2012 byl voják zařazený do služební pohotovosti bez časové normy povinen být na telefonu a v případě aktivace se dostavit do zaměstnání, vypovídá nejlépe

záznam o aktivaci operačního střediska v případě letecké nehody ze dne 11. 4. 2012. Tento důkaz však správní orgány opět ignorovaly. O skutečnosti, že se v případě pohotovosti bez časové normy jednalo o služební pohotovost, vypovídá i několik dalších nepřímých faktů, které ve svém souhrnu vytvářejí uzavřený kruh. Správní orgány se však těmito důkazy nezabývaly.

Žalobce vznesl námitky i vůči pohotovosti ve svátek. Dle jeho názoru není pravda, že by se pohotovost vyšetřovatele vykonaná od 1. 1. 2011 do 1. 2. 2012 kryla s pohotovostí výjezdové skupiny a že by tato pohotovost byla žalobci proplacena společně s platem. Žalovaný se s touto námitkou vůbec nevypořádal. V zákoně o platu není uvedeno, že by doba výkonu pohotovosti ve svátek měla být vojákovi jakkoli krácena. Voják je povinen držet služební pohotovost vždy po celou dobu svátku. Z tohoto důvodu žalobce nesouhlasil s krácením odměny za služební pohotovost ve svátek. Z jednání některých úředně pověřených osob, které se podílely na vyhledávání a zajišťování důkazů, je zřejmá jejich zaujatost, neboť se mj. podílely na změnách výpovědi svědků a na žadateli o proplacení bojové pohotovosti naléhaly, aby své žádosti stáhli. Správní orgán Hlavní velitelství Vojenské policie provedl celou řadu výslechů, které podporují tvrzení žalobce, avšak tyto důkazy správní orgány nezařadily do správního spisu, který se týkal žádosti žalobce. Takový přístup lze stěží označit za objektivní a nestranný. Žalobce se domníval, že jednání úředně pověřených osob jednoznačně vedlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces.

Žalobce v závěru žaloby uvedl, že ve služebním poměru příslušníků ozbrojených sil platí všeobecně známá a přísná pravidla subordinace. K základním povinnostem vojáka patří důsledné a přesné plnění rozkazů nadřízených. Správní orgány ve svých rozhodnutích však tyto rozkazy překrucují a znevažují. Vnitřním rozkazem velitele byla žalobci jasně uložena povinnost být připraven dostavit se do 360 minut do zaměstnání, jednacím řádem mu byla uložena povinnost udržovat spojení s útwarem, v tomto duchu byl žalobce i poučen a povinnosti i řádně plnil. Vůči žalobci byla nesčetněkrát provedena проверка spojení k zabezpečení dosažitelnosti a v některých případech byl žalobce i povolán k plnění služebních úkolů. Na základě výše uvedeného byl žalobce přesvědčen, že došlo k naplnění institutu služební pohotovosti, že byly splněny všechny předpoklady pro poskytnutí žádané odměny a že nebyl tak dán důvod pro zamítnutí jeho žádosti.

Žalobce tedy navrhl, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno fikcí dne 12. 9. 2015 a posledním dnem lhůty pro podání návrhu na přezkum napadeného rozhodnutí ve smyslu § 151 zákona o vojácích z povolání byl den 11. 11. 2015. Pokud je žaloba žalobce datována až dnem 12. 11. 2015, pak byla podána až po marném uplynutí lhůty. Žaloba tedy byla podána opožděně, přičemž zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout. Žalovaný se neztotožnil se žalobcem, který za okamžik doručení napadeného rozhodnutí považoval až jeho zaslání na korespondenční adresu S., H., neboť žalovanému bylo z jeho vlastní činnosti známo, že ke změnám korespondenčních adres dochází často. Žalovaný měl rovněž za to, že žaloba obsahuje neodstranitelnou vadu, neboť žalovaným měl být ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o vojácích z povolání označen ministr obrany, nikoli Ministerstvo obrany.

K meritu věci žalovaný konstatoval, že žalobci musel být zřejmý rozdíl mezi obecným zařazením do určité skupiny přípravy na válečný stav a naopak požadavkem na konkrétní omezení v konkrétním období v pozici výjezdové skupiny. V případě žalobce se nejednalo o výkon služební pohotovosti, ale pouze o zařazení do bojového rozdělení bez časové normy, resp. se jednalo pouze o přípravu k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti ve smyslu RMO č. 7/2009. Jestliže by v době, kdy byl žalobce zařazen v bojovém rozdělení jako vyšetřovatel, vznikla potřeba, resp. předpoklad potřeby zabezpečit úkoly Vojenské policie v souvislosti s vyšetřováním trestného činu příslušníků ozbrojených sil spáchaných při plnění úkolů v zahraničí, vydal by náčelník Vojenské policie zvláštní nařízení, z něhož by teprve vyplynulo, že žalobce je zařazen do služební pohotovosti. Náčelník vojenské policie však žádné takové zvláštní nařízení nevydal a je tak zřejmé, že žalobce nebyl nijak omezen na svých právech. Dle názoru žalovaného není žalobci zřejmý rozdíl mezi samotným výkonem služební pohotovosti a pouhou připraveností k jejímu výkonu. Pokud po žalobci někdo požadoval kontaktní údaje a jejich aktualizaci, včetně prověření spojení, šlo o zcela legitimní postup sloužící k tomu, aby v případě zhoršení bezpečnostní situace bylo zabezpečeno aktuální spojení na příslušníky útvaru. Žalobce ostatně neuvádí jediný argument nasvědčující tomu, že v případě kontrol nešlo o pouhé zjištění aktuálnosti spojení nebo že by snad byly vyvozovány jakékoli kázeňské postihy za neuskutečnění takového spojení. Šlo tedy pouze o prověřování adres a telefonních čísel k zabezpečení dosažitelnosti podřízených.

Dle žalovaného byl výslech svědka Ing. L. proveden v jiném správním řízení a jeho svědecká výpověď byla použita pouze jako listinný důkaz. Při posuzování věrohodnosti žalobcem navrhaných svědků přihlédly správní orgány ke skutečnosti, že se jedná o osoby zainteresované na výsledku řízení. Nad rámec návrhů žalobce provedly správní orgány rovněž velké množství dalších důkazů, které následně vyhodnotily a zohlednily ve svém uvážení před vydáním rozhodnutí. Žalovaný měl za to, že skutkový stav byl řádně zjištěn a na jeho základě byly přijaty správné právní závěry. Popis skutečností vyličených žalobcem v žalobě považoval žalovaný za tendenční a zavádějící. Žalovaný měl za to, že správní orgány postupovaly v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů dle § 50 odst. 4 správního řádu a skutkový stav věci byl řádně zjištěn. Pokud žalobce poukazuje na proplácení služebních pohotovostí u jiných vojenských útvarů, pak se jednalo o zcela jiný druh pohotovosti. Žalovaný tedy setrval na stanovisku, že v případě žalobce se jednalo pouze o přípravu k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti ve smyslu RMO č. 7/2009, přičemž k samotnému výkonu úkolů bojové a mobilizační pohotovosti ze strany žalobce nedošlo. Žalovaný tedy navrhl, aby soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítl, *in eventum* aby žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, v níž nesouhlasil s tím, že by zmeškal lhůtu pro podání žaloby. Žalobce do protokolu o výsledku uvedl jako adresu pro doručování S, správní orgán prvního stupně tuto adresu akceptoval a žalobce si na této adrese i veškeré zásilky přebíral. Pokud žalobce jako žalovaného označil Ministerstvo obrany, pak se nejednalo o vadu, a pokud ano, tak nikoli o vadu neodstranitelnou. Žalobce konstatoval, že RMO č. 7/2009 nemá ve vztahu k řadovým vojákům povahu rozkazu, žalobce s ním nebyl seznámen a ani neměl povědomí o jeho existenci. Na druhou stranu byl žalobce povinen uposlechnout vnitřní rozkazy velitele. V dané věci je podstatné, že prověrky spojení prováděny byly, přičemž jejich účelem bylo zajištění dosažitelnosti vojáka. Žalobce byl o institutu bojové a mobilizační pohotovosti poučen, přičemž toto poučení bylo zcela odlišného rázu, než ke kterým došel žalovaný výkladem RMO č. 7/2009. Žalobce setrval na názoru, že správní orgány porušily jeho právo na spravedlivý proces zejména tím, že neprovedly jím

navržené důkazy, které svědčí o nastavené praxi u velitelství a prováděném poučení ve vztahu k bojové pohotovosti. Ohledně náhrady nákladů řízení žalobce uplatnil toliko soudní poplatek a ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, dva režijní paušály ve výši 300 Kč za podání žaloby a repliky.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.). Rozhodl přitom bez jednání, za podmínek daných § 51 odst. 1 s. ř. s., a dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.

Před meritorním posouzením žaloby považuje soud za vhodné vyjádřit se k procesním aspektům věci, neboť žalovaný měl za to, že jsou dány hned dva důvody pro odmítnutí žaloby. Ve vztahu k prvnímu z nich žalovaný upozorňoval na údajnou opožděnost žaloby. K tomu soud uvádí, že v dané věci není sporu o tom, že žalobce podal žalobu dne 13. 11. 2015 (viz obálka založená na č. 1. 52 soudního spisu). Mezi žalobcem a žalovaným je však sporné datum doručení napadeného rozhodnutí. Dle žalovaného bylo napadené rozhodnutí žalobci doručeno fikcí dne 12. 9. 2015. K tomu soud ze správního spisu ověřil, že žalovaný zaslal žalobci napadené rozhodnutí nejprve na adresu N., J. Žalobci jakožto adresátovi zásilky byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky dne 3. 9. 2015 a téhož dne byla zásilka připravena k vyzvednutí (srov. obálka založená na konci správního spisu). Z pravidel stanovených správním řádem pro doručování fyzickým osobám tedy plyne (srov. § 23 odst. 1 a 4 a § 24 odst. 1 správního řádu), že dne 3. 9. 2015 začala běžet desetidenní lhůta, jejímž uplynutím nastala fikce doručení. Tato desetidenní lhůta v případě žalobce tedy uplynula až v pondělí dne 14. 9. 2015, a nikoli dne 12. 9. 2015, jak tvrdí žalovaný. Soud tedy má za to, že i v případě, že by byl postup žalovaného při doručování správný, pak k doručení napadeného rozhodnutí došlo až dne 14. 9. 2015. Za dané situace tedy šedesátidenní lhůta pro podání žaloby ve smyslu § 151 zákona o vojácích z povolání nemohla uplynout dříve než dne 13. 11. 2015, tedy v den, kdy žalobce skutečně žalobu podal.

Soud k tomu doplňuje, že žalobce již od počátku správního řízení uváděl jako svou adresu „S., H.“, z níž odeslal i svou žádost o proplacení služebních pohotovostí. Rovněž v protokolu o výsledku účastníka řízení ze dne 2. 9. 2014, č. j. 119-14-14/2014-5104, byl žalobce identifikován jako *kpt. Mgr. Z. M., nar. X, trvale bytem N., J., P., doručovací adresa S., H.* Již z uvedení těchto údajů v protokolu lze dle názoru soudu jednoznačně dovodit, že žalobce ve smyslu § 19 odst. 3 správního řádu požádal o doručování na adresu S., H. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2016, č. j. 4 As 40/2016 – 39). Na adresu S., H., pak bylo žalobci doručeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (přičemž žalobce si jej na této adrese osobně převzal) a z této adresy rovněž žalobce odeslal odvolání. Je sice pravda, že žalobce v záhlaví odvolání uvedl adresu N., J., avšak ani z této okolnosti nelze vyvodit závěr, že by tím snad žalobce vyjádřil úmysl změnit svou uvedenou adresu pro doručování. Úmysl žalobce, aby mu byly písemnosti doručovány na adresu S., H., byl jednoznačně vyjádřen v protokolu o jednání ze dne 2. 9. 2014, doručování na tuto adresu probíhalo bez jakýchkoli obtíží, žalobce tuto adresu uváděl i na obálkách, jimiž odesílal písemnosti správním orgánům; za této situace lze žalobcem v záhlaví odvolání užitý údaj „byt. N., J.“ považovat za pouhý identifikační údaj označující trvalé (evidenční) bydliště žalobce. Za řádné doručení napadeného rozhodnutí lze tedy pokládat až jeho doručení na adresu S., H., k němuž nemohlo dojít dříve než 24. 9. 2015 (srov. přípis žalovaného ze dne 24.

9. 2015, č. j. 1291-7/2015-1322, k němuž byla kopie napadeného rozhodnutí přiložena). Žaloba tedy byla podána včas.

Žalovaný další důvod pro odmítnutí žaloby spatřoval v její údajně „neodstranitelné vadě“ spočívající v nesprávném označení žalovaného správního orgánu. K tomu soud uvádí, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. platí, že žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla (§ 69 s. ř. s.); žalovaného tedy určuje kogentně přímo zákon, a nikoli tvrzení žalobce. V daném případě, kdy žalobce v žalobě jednoznačně identifikoval napadené rozhodnutí, je tedy zcela bez významu, jak označil žalovaného, resp. zda jej označil správně či nikoli. Je totiž věcí soudu, aby v řízení jako s žalovaným jednal s tím, kdo skutečně žalovaným má být, a nikoli s tím, koho v žalobě označil žalobce. Za této situace tedy nemůže nesprávné označení žalovaného představovat důvod pro odmítnutí žaloby. Soud tedy dospěl k závěru, že nejsou dány žalovaným tvrzené důvody pro odmítnutí žaloby ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., a dále se věnoval věcnému posouzení žaloby.

Při meritorním posouzení věci vycházel soud z následující právní úpravy.

Podle § 30 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený nařídít vojákovi služební pohotovost. Služební pohotovostí se rozumí přítomnost vojáka ve vojenských objektech nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby. Podle § 19 odst. 2 zákona o platu platí: Za hodinu pracovní pohotovosti mimo pracoviště mimo pracovní dobu zaměstnance přísluší zaměstnanci odměna ve výši 15 %, a jde-li o den pracovního klidu, ve výši 25 % poměrné části platového tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, připadající na jednu hodinu práce bez práce přesčas v měsíci, na který připadla pracovní pohotovost.

Soud především uvádí, že správní soudy se výkladem výše citovaných ustanovení a souvisejícími právními otázkami již v minulosti zabývaly. V žalobcem citovaném rozsudku ze dne 26. 9. 2013, č. j. 4 Ads 55/2013 - 59, publ. pod č. 2952/2014 Sb. NSS, přitom Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že o služební pohotovost vykonávanou na jiném místě než ve vojenských objektech ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání se může jednat i v případech, kdy služební orgán v rozkaze nařídí vojákovi „dosažitelnost“, popřípadě jinými slovy vojákovi mimo dobu služby nařídí omezení, jehož účel je stejný jako v případě služební pohotovosti (tj. zajištění připravenosti vojáka nastoupit k plnění služebních úkolů v časovém limitu), a to i když v rozkaze není uvedeno konkrétní místo, na němž se voják musí v době služební pohotovosti zdržovat. Za takto nařízenou služební pohotovost pak vojákovi náleží odměna podle § 19 odst. 2 zákona o platu.

Soud ovšem považuje za nutné zároveň zdůraznit, že Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku řešil pouze v obecné rovině právní otázku, zda vojákovi náleží odměna za rozkazem nařízenou pohotovost, ať již je jakkoliv nazvaná, v jejímž rámci má být voják připraven nastoupit k plnění služebních úkolů v určitém časovém limitu bez uvedení konkrétního místa, na němž se má zdržovat. Nejvyšší správní soud tyto obecné úvahy rozvinul v poslední době zejména v rozsudku ze dne 4. 5. 2017, č. j. 4 As 84/2016 – 96, s jehož závěry se soud plně ztotožňuje a na který v podobnostech odkazuje. Závěry citovaného rozsudku jsou na nyní posuzovanou věc použitelné tím spíše, že se v něm Nejvyšší správní soud zabýval konkrétními poměry na Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav, přičemž se věnoval takřka totožným otázkám, které vznášel žalobce v nyní posuzované věci (tedy především otázkou, zda z důvodu zařazení vojáka do bojové a mobilizační pohotovosti

v rozkazech č. 1/2011 a č. 1/2012, případně ve spojení í s RMO č. 7/2009, byla vojákovi skutečně nařízena služební pohotovost ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání, za kterou by mu náležela odměna podle § 19 odst. 2 zákona o platu).

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 5. 2017, č. j. 4 As 84/2016 – 96, konstatoval, že institut bojové a mobilizační pohotovosti byl v rozhodném období vymezen především v RMO č. 7/2009, v němž bylo výslovně uvedeno, že před vyhlášením služební pohotovosti k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti určí příslušný vedoucí zaměstnanec vojákovi místo, kde se bude v době služební pohotovosti zdržovat, jakož i způsob jeho vyrozumění a dopravy do místa výkonu práce. Z RMO č. 7/2009 vyplývá, že bojová a mobilizační pohotovost se uplatňuje při vyhlášení stavu ohrožení státu a stavu válečného. Úkoly bojové a mobilizační pohotovosti se tedy vztahují výlučně k zabezpečení vnější bezpečnosti státu při mimořádných stavech vojenské povahy. Pro plnění těchto úkolů jsou vyčleněni všichni vojáci, kteří se však na ně v době míru toliko připravují a za tímto účelem jsou zařazováni do plánu uvádění do bojové připravenosti. Uvedené zařazení se však nepovažuje za nařízení služební pohotovosti podle § 30 zákona o vojácích z povolání, neboť ta může být z důvodu plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti vyhlášena jen v naléhavých případech, čemuž předchází určení místa pobytu vojáka, způsobu jeho vyrozumění a dopravy do místa výkonu práce. Jen v těchto výjimečných případech a za uvedených podmínek lze vojákovi před vyhlášením stavu ohrožení státu či stavu válečného nařídit služební pohotovost v souvislosti s plněním úkolů bojové a mobilizační pohotovosti s nárokem na přiznání odměny podle § 19 zákona o platu. Lze tedy konstatovat, že prostřednictvím RMO č. 7/2009 nebyla žalobci v roce 2011 a 2012 nařízena služební pohotovost.

Rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012, kterými byl žalobce zařazen do bojové a mobilizační pohotovosti, pak bezpochyby navazovaly na RMO č. 7/2009, podle něhož se k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti vyčleňují všichni vojáci. O tom svědčí vymezení základního účelu rozkazů č. 1/2011 a č. 1/2012, jenž spočívá ve stanovení „údajů trvalého charakteru nutných pro chod Velitelství Vojenské policie, které vyplývají z norem vyšší právní síly, odborných předpisů a potřeb praxe.“ Podle rozkazů č. 1/2011 a č. 1/2012 bylo do bojové a mobilizační pohotovosti jmenovitě zařazeno přes 200 příslušníků Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav, a proto by bylo absurdní považovat toto opatření za vyhlášení nepřetržité služební pohotovosti značného množství vojáků po celé období roků 2011 a 2012. V rozkazech č. 1/2011 a č. 1/2012 sice byla zmíněna povinnost příslušníků zařazených do bojové a mobilizační pohotovosti dostavit se na stanovený signál na určené místo v časové normě do 360 minut, nicméně jim nebylo určeno místo, kde by se měli v době služební pohotovosti zdržovat, jakož ani způsob jejich vyrozumění a dopravy do místa výkonu práce. Právě takové náležitosti však mělo vyhlášení služební pohotovosti k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti obsahovat podle RMO č. 7/2009. Ani v dalších případech nebyla rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012 příslušníkům výslovně nařízena služební pohotovost podle § 30 zákona o vojácích z povolání. Takový postup by byl ostatně velmi nelogický, neboť by znamenal plošné vyhlášení stálé služební pohotovosti všech příslušníků dotčených skupin vojenského útvaru.

Je tedy zřejmé, že rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012 obsahovaly jen obecná a organizační pravidla dlouhodobé povahy, platná po celé kalendářní roky 2011 a 2012. Těmito rozkazy nedošlo k vyhlášení plošné a stálé služební pohotovosti ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání, nýbrž jen ke stanovení okruhu příslušníků, kterým může být v průběhu těchto let služební pohotovost nařízena, včetně časových norem, ve kterých se mají dostavit na

pracoviště k plnění příslušných služebních úkolů. Stanovení povinnosti vojáků zařazených do bojové a mobilizační pohotovosti být připraven dostavit se na stanovený signál na určené místo do 360 minut je tedy nutné s ohledem na celkový obsah rozkazů č. 1/2011 a č. 1/2012 ve spojení s dikcí a účelem RMO č. 7/2009 chápat tak, že tato časová norma se uplatní až při výslovném nařízení služební pohotovosti konkrétním příslušníkům Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav v souvislosti s plněním úkolů bojové a mobilizační pohotovosti. Žalobci tedy nemohla náležet odměna podle § 19 odst. 2 zákona o platu na základě pouhého formálního zařazení do tohoto druhu pohotovosti v rozkazech č. 1/2011 a č. 1/2012. Pokud žalobce argumentuje tím, že mu jednacím řádem byla uložena povinnost nahlásit aktuální adresu bydliště (pobyту) a způsob vyrozumění v době nepřítomnosti, pak lze konstatovat, že stanovení povinnosti vojáka sdělit své kontaktní údaje představuje požadavek, který je obvyklý taktéž ve standardních pracovněprávních vztazích a který evidentně nepředstavuje omezení srovnatelné s vyhlášením služební pohotovosti.

Dosavadní závěry lze shrnout tak, že na základě formálního uvedení v rozkazech č. 1/2011 a č. 1/2012 ve spojení s RMO č. 7/2009 nebyla žalobci nařízena služební pohotovost podle § 30 zákona o vojácích z povolání v souvislosti s jeho zařazením do bojové a mobilizační pohotovosti ani mu těmito rozkazy nebyla v mimopracovní době uložena omezení srovnatelná se služební pohotovostí. Žalobci tedy z tohoto titulu nemohla náležet odměna podle § 19 odst. 2 zákona o platu.

Nejvyšší správní soud však v rozsudku ze dne 4. 5. 2017, č. j. 4 As 84/2016 – 96, vyjádřil názor, že i když nebyla příslušníkovi nařízena služební pohotovost ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání v důsledku zařazení do bojové a mobilizační pohotovosti rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012, je třeba posoudit, zda příslušníkovi byla nařízena služební pohotovost k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti na základě jiného vnitřního řídicího aktu. Povinností soudu je tedy zvážit, jestli v souvislosti se zařazením do bojové a mobilizační pohotovosti nebyla žalobci fakticky uložena omezení, která by svou intenzitou byla srovnatelná s nařízením služební pohotovosti, a jestli uvedený institut nebyl v rozporu s RMO č. 7/2009 zneužit k vyhlášení faktické neustálé služební pohotovosti příslušníků Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav i v mírové době, a to případně i za účelem plnění úkolů, jež nemají s bojovou a mobilizační pohotovostí žádnou souvislost.

S ohledem na výše uvedené je třeba vyřešit otázku, zda žalobci nevznikl nárok na odměnu za faktickou, byť nezákonně nařízenou služební pohotovost z titulu povinnosti poskytnout ochranu legitimního očekávání, které v něm mohl vyvolat služební orgán svou ustálenou, jednotnou a dlouhodobou činností při aplikaci institutu bojové a mobilizační pohotovosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 – 132, publ. pod č. 1915/2009 Sb. NSS). Žalobce v této souvislosti v žalobě především tvrdil, že byl nadřízenými poučen, že každý voják zařazený do jakékoli pohotovosti je povinen udržovat spojení s útwarem, tedy být „na telefonu“ a zdržet se v době výkonu pohotovosti čehokoli, co by bránilo splnit uložené povinnosti. Dle tvrzení žalobce mělo začátkem roku 2011 proběhnout školení, kde Ing. K. konstatoval, že všichni příslušníci útvaru jsou zařazení do nepřetržité pohotovosti s časovou normou 360 minut, nazvanou jako bojová a služební pohotovost, a jsou tedy povinni v případě potřeby dostavit se v časové normě 360 minut do zaměstnání.

K okolnostem, týkajícím se možného faktického nařízení služební pohotovosti, soud ze správního spisu zjistil, že o žádosti žalobce o proplacení služebních pohotovostí ze dne 17. 12. 2013 rozhodl správní orgán prvního stupně nejprve rozhodnutím ze dne 12. 3. 2014, č. j.

119-14-9/2014-5104. Toto rozhodnutí však bylo na základě odvolání žalobce zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 7. 2014, č. j. 916-4/2014-1140, jehož rozhodovacím důvodem bylo mj. to, že se správní orgán prvního stupně nevypořádal s otázkou, jaký byl účel rozkazů velitele Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav, jaké úkoly měl žalobce plnit, jak byl o této skutečnosti poučen, zda se zařazením žalobce do bojové a mobilizační pohotovosti byla spojena nějaká omezení mimo dobu služby atp. Správní orgán prvního stupně následně provedl dokazování, v němž shromáždil svědecké výpovědi celé řady svědků (včetně žalobce). Žalobce v protokolu o výsledku ze dne 2. 9. 2014, č. j. 119-14-14/2014-5104, uvedl, že o obsahu výkonu dosažitelnosti a pohotovosti byl poučován na počátku roku 2011 v rámci velitelských příprav, které řídil Ing. K. Systém měl spočívat v tom, že kromě běžně proplácených pohotovostí s časovou normou 120 minut byli všichni příslušníci Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav určeni do tzv. nepřetržité pohotovosti s časovou normou 360 minut, která byla v rozkaze nazvána jako bojová a mobilizační pohotovost. Žalobce se měl proti tomuto systému na školení ohradit a náčelník štábu mu odpověděl v tom duchu, že vojáci jsou stejně nepřetržitě v pohotovosti a že to tedy taková změna není.

Správní orgán prvního stupně v rozhodnutí ze dne 9. 4. 2015 k otázce poučení příslušníků útvaru o systému služebních pohotovostí uvedl, že k poučování docházelo jednou ročně v rámci velitelských příprav útvaru a dále v rámci zdokonalovacích příprav. Dle svědeckých výpovědí není zcela zřejmé, který funkcionář v dotčeném období poučení k bojové a mobilizační pohotovosti prováděl. Svědek Ing. K. si již nevzpomínal a uvedl, že poučování prováděl jeho podřízený Ing. L. Svědek Ing. L. uvedl, že časová norma 360 minut se vztahovala k povinnosti dostavit se na pracoviště, ale až od okamžiku vyhlášení vyššího stupně bojové a mobilizační pohotovosti, který však nevyhlašovala Vojenská police, ale Generální štáb. Svědek Ing. L. dále uvedl, že k této záležitosti nebyly v průběhu příprav dotazy. Dle správního orgánu prvního stupně byla výpověď Ing. L. v přímém rozporu s tvrzením žalobce a s výpovědí Ing. K. K otázce poučování se vyjádřil i náčelník operační skupiny Mgr. G., podle něhož byli příslušníci seznamováni s povinností dostavit se v konkrétní časové normě na pracoviště, avšak až po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu. Ing. K. v rámci svědecké výpovědi v jiném správním řízení vypověděl, že ani on sám si nevzpomíná, že by osobně poučoval, avšak předpokládal, že jeho podřízení poučovali o povinnosti být celý rok na signálu mobilního operátora, přijmout hovor a nejpozději do 6 hodin se dostavit na určené místo. Podle správního orgánu prvního stupně však bylo toto tvrzení vyvráceno výpovědí jeho tehdejších podřízených Mgr. G. a Ing. L. Ing. K. tedy ve své výpovědi uvedl, že příslušníky útvaru osobně nepoučoval a zcela mylně se domníval, že jeho podřízení (Ing. L. a Mgr. G.) tímto způsobem poučovali. Tvrzení žalobce tedy správní orgán prvního stupně považoval za účelové, přičemž poznamenal, že Ing. K. je žadatelem o proplacení odměny za služební pohotovost v obdobných správních řízeních a je tedy na výsledku řízení osobně zainteresován.

Správní orgán prvního stupně v závěrečném zhodnocení konstatoval, že žalobce se nemohl nacházet v režimu (služební) pohotovosti a nebyl žádným způsobem omezen, což je podpořeno výpověďmi svědků (Ing. L., Mgr. G.), kteří byli vedoucí funkcionáři Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav nebo měli problematiku služebních pohotovostí (včetně poučování) ve své odpovědnosti. Nesrovnalosti oproti výpovědi Ing. K. vyplývají dle názoru správního orgánu prvního stupně z jeho přímého zájmu na výsledku šetření, neboť on sám je žadatelem o vyplacení odměn za bojovou a mobilizační pohotovost. Z tohoto důvodu považoval správní orgán prvního stupně jeho výpověď za účelovou, jejíž hodnota je navíc snížena opakovaným užíváním termínů jako „nevzpomínám si“, „nepamatuji se“ atp. a snahou přesunout odpovědnost na své podřízené. Podle tvrzení Ing. K. prováděli poučení

právě jeho podřízení Ing. L. a Mgr. G., kteří však vypověděli zcela opačně. Výpověď Ing. K. je tak v rozporu s výpověďmi ostatních svědků, kteří byli jeho přímými podřízenými (Ing. L. a Mgr. G.) i přímými nadřízenými (Ing. D. a Ing. Ch.), a tedy účelová. Správní orgán prvního stupně poznamenal, že na návrh žalobce doplnil do správního spisu protokoly o výslechu účastníků obdobných správních řízení (týkajících se Velitelství Vojenské policie Tábor) a vyjádření dalších příslušníků. Správní orgán prvního stupně uvedl, že je mu z jeho úřední činnosti známo, že všechny tyto protokoly nebo vyjádření se týkají osob, které jsou žadateli o proplacení odměny za služební pohotovost v obdobných správních řízeních, a tedy jsou na výsledku řízení osobně zainteresovány. Jejich výpovědi jsou v rozporu jak s výpověďmi ostatních svědků, kteří byli jejich nadřízenými (Ing. D., Ing. Ch.), tak s výpověďmi osob, které měly problematiku služebních pohotovostí v odpovědnosti (Ing. L., Mgr. G.). Z těchto důvodů považoval správní orgán prvního stupně jejich výpověď za ryze účelovou.

Žalobce v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně mj. namítal, že Ing. L. byl vyslýchán opakovaně, přičemž svou výpověď změnil za nestandardních okolností (při výslechu, který byl pouze za přítomnosti dvou právníků z Vojenské policie privilegovaně proveden v „hudebním salónku“ v Neratovicích). Výpověď Ing. L. má dále celou řadu „trhlin“. Žalobce tak navrhl, aby byl Ing. L. opětovně vyslechnut a vyjádřil se k nastíněným rozporům. Výpověď Ing. K. je v podstatných rysech v souladu s výpověďmi dalších svědků, přičemž někteří z nich ani žádosti o proplacení služebních pohotovostí nepodali, a není tak důvod posuzovat jejich výpovědi jako zaujaté. Dle názoru žalobce mají jak Ing. D., tak i Ing. L. a Mgr. G. zájem na tom, aby bojová a mobilizační pohotovost vojákům proplácena nebyla, neboť článek o bojové a mobilizační pohotovosti byl do rozkazů vložen v rozporu s RMO č. 7/2009.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí k námitce nevěrohodnosti Ing. L. uvedl, že jeho výslech byl proveden v jiném správním řízení a v daném správním řízení byla svědecká použita jako listinný důkaz. Žalobce se dne 3. 4. 2015 dostavil ke správnímu orgánu prvního stupně za účelem seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu, přičemž vůči zařazení svědecké výpovědi Ing. L. do správního spisu ani proti jejímu obsahu nic nenamítl. K námitce žalobce, že správní orgán prvního stupně nepřihlédl k výpovědím ostatních svědků, žalovaný konstatoval, že je v pravomoci příslušného orgánu vyhodnotit potřebu výslechu určitých osob a jejich využití ve věci. Správní orgán prvního stupně takto postupoval a i podle názoru žalovaného jsou nejdůležitější především výslechy vedoucích zaměstnanců bývalého Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav. Žalovaný při posouzení obsahu výpovědí některých bývalých zaměstnanců Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav musel vzít v úvahu skutečnost, že řada z nich sama žádá stejným způsobem o proplacení odměny za služební pohotovost jako žalobce. Další záležitosti, jako např. výpovědi dalších svědků, nemají dle názoru žalovaného podstatný vliv na meritum věci.

Soud se se shora uvedenými závěry žalovaného neztotožňuje.

Předně je třeba konstatovat, že žalovaným zmiňované „oprávnění“ správních orgánů hodnotit potřebu výslechů svědků a obsah jejich výpovědí v žádném případě nelze chápat tak, že by závěry správního orgánu o skutkové stránce věci mohly být výsledkem libovůle. Naopak takové závěry musí vyplynout z racionálního myšlenkového procesu odpovídajícího požadavkům formální logiky, v jehož rámci bude důkladně posouzen každý z provedených důkazů jednotlivě a zároveň budou veškeré tyto důkazy posouzeny v jejich vzájemné souvislosti (srov. např. § 50 odst. 4 správního řádu a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2008, č. j. 5 Afs 5/2008 – 75, publ. pod č. 1702/2008 Sb. NSS). Při dokazování

není neobvyklá ani existence rozporů mezi jednotlivými důkazy, přičemž v takové situaci je správní orgán povinen důkazní postup řádně popsat a logicky, věcně a přesvědčivě odůvodnit, jakým způsobem se s těmito rozpory vypořádal a z jakých důvodů uvěřil jedné ze vzájemně protichůdných skutkových verzí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005 - 47).

S ohledem na výše uvedené principy nelze připustit, aby správní orgány při dokazování ve správním řízení jednu či druhou „stranu“ označily bez bližšího zkoumání za nevěrohodnou již z povahy věci. Pokud je v daném případě žalobce zároveň žadatelem o doplacení odměny za služební pohotovost, pak také věrohodnost jeho verze událostí je třeba zkoumat individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, nikoliv *a priori* předpokládat, že uvádí nepravdivé údaje (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 As 22/2013 – 27). Správní orgány se však v daném případě takového pochybení dopustily, neboť zamítly návrhy žalobce na doplnění dokazování prostřednictvím výsledků svědků právě s poukazem na to, že tyto osoby jsou stejně jako žalobce žadateli o proplacení odměny za služební pohotovost. Tuto okolnost správní orgány rovněž nepřiměřeně akcentovaly při hodnocení již provedených výpovědí svědků. Naproti tomu správní orgány založily svá rozhodnutí na výpovědích vedoucích zaměstnanců Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav, které žalovaný bez bližšího odůvodnění považoval za „nejdůležitější pro objasnění dané věci.“ K tomu soud podotýká, že svědka lze obecně považovat za nestranného tehdy, není-li žádným způsobem motivován, ať již negativně či pozitivně, aby jeho svědectví vedlo k určitému výsledku daného řízení. V daném případě však tato premisa naplněna nebyla. Pokud by se totiž prokázalo, že příslušníkům Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav byla jejich nadřízenými fakticky nařízena neustálá služební pohotovost v souvislosti s institutem bojové a mobilizační pohotovosti, pak by bylo zároveň možné konstatovat, že se tak stalo přinejmenším v rozporu s RMO č. 7/2009. Nadřízení těchto příslušníků, resp. osoby odpovědné za nařizování služebních pohotovostí pak nepochybně nemají obecně zájem na tom, aby byla ve správním řízení prokázána případná nezákonnost postupu Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav. Tato okolnost tedy měla správním orgánům založit důvod k pečlivému zkoumání věrohodnosti, pravdivosti a přesvědčivosti svědeckých výpovědí nadřízených žalobce (vedoucích zaměstnanců Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav), nikoli k nekritickému přijetí jejich pravdivosti a věrohodnosti.

Soud je tak toho názoru, že v dané věci došlo při dokazování ve správním řízení k poměrně časté situaci, kdy proti sobě stojí dvě skupiny svědků, které mají zcela opačný zájem na výsledku správního řízení. Za této situace měly správní orgány při dokazování vyjít z toho, *co* jednotliví svědci tvrdili či mohli tvrdit, a nikoli z toho, *kdo* poskytl svědeckou výpověď (tedy v jakém služebním postavení se svědek nacházel). Správní orgány tedy v rozporu s § 50 odst. 4 správního řádu a se shora citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu porušily zásadu zákazu libovůle tím, že bez jakéhokoli racionálního důvodu upřednostnily jednu skupinu svědků nad druhou. Výše uvedené lze demonstrovat na způsobu, jak správní orgány hodnotily výpověď Ing. K. K té uvedly, že nesrovnalosti mezi ní a jinými důkazy vyplývají „z přímého zájmu jmenovaného na výsledku řízení“. Pokud však správní orgány považovaly tuto výpověď za účelovou pro rozpor s výpověďmi ostatních svědků, pak lze zopakovat, že i tito svědci měli zájem na výsledku správního řízení, byť nejspíše opačný než Ing. K.. V samotném hodnocení obsahu výpovědi Ing. K. se správní orgány soustředily na vesměs marginální okolnosti (např. na neurčitost některých odpovědí Ing. K.; v tomto směru je rovněž nejasný a pro hodnocení pravdivosti výpovědi irelevantní poukaz správního orgánu prvního stupně na „snahu o přesunutí vlastní odpovědnosti na své podřízené“) a hlavním hlediskem pro hodnocení tohoto důkazu tak byla především osoba tohoto svědka.

Obsahem výpovědí ostatních svědků se správní orgány ve svých rozhodnutích nezabývaly takřka vůbec. Soud v tomto směru poukazuje např. na výslech svědka Ing. L., k němuž žalobce vznesl v odvolání konkrétní a podrobně formulované námitky. Žalovaný se s nimi vypořádal konstatováním, že výslech Ing. L. byl proveden v jiném správním řízení, jeho svědecká výpověď byla použita jako listinný důkaz a žalobce proti tomu při seznámení se spisem ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu nic nenamítal. Takový způsob vypořádání se s odvolací námitkou však nelze akceptovat. Ve správním řízení tíží povinnost zjistit skutkový stav věci nikoli účastníka řízení, ale správní orgán (srov. zásadu materiální pravdu uvedenou v § 3 správního řádu). Z případné pasivity žalobce v řízení před správním orgánem prvního stupně nelze v žádném případě dovozovat, že by výpověď konkrétního svědka měla být bez dalšího akceptována jako pravdivá či věrohodná. Neobstojí ani poukaz žalovaného na to, že svědecká výpověď Ing. L. byla použita jako listinný důkaz. K tomu je třeba připomenout, že klíčovou vlastností svědecké výpovědi, odlišující ji od jiných důkazních prostředků, je její nezprostředkovanost – svědek vypovídá za přítomnosti pracovníka správního orgánu a závěry o věrohodnosti a relevanci jeho výpovědi proto lze činit i např. z jeho nonverbálního projevu a celkového dojmu, kterým působí. V obecné rovině je naopak v rozporu se zákonem snaha správních orgánů o účelové vyhýbání se výsledku svědků a jejich nahrazování listinnými důkazy, například protokoly o výsledku pořízení v jiných řízeních (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2008, č. j. 2 Afs 24/2007 - 119, publ. pod č. 1572/2008 Sb. NSS). Pokud tedy žalobce poukazoval na zcela konkrétní vady výpovědi Ing. L., úkolem žalovaného bylo tyto rozpory odstranit, případně vysvětlit. Pokud žalovaný naopak argumentoval tím, že jeho výpověď byla použita pouze jako listinný důkaz, pak taková okolnost zásadně nemůže jít k tíži žalobce (neboť tímto postupem jsou omezena jeho procesní práva jako např. právo klást svědkovi otázky apod.) a nemůže představovat ani důvod, pro který by správní orgány nebyly povinny vypořádat se s namítanými vadami výpovědi.

Soud k výše uvedeným vadám dokazování dodává, že pochybení správních orgánů spočívající v neodůvodněném upřednostnění výpovědi jedné skupiny svědků nad druhou je patrné tím spíše, že svědci, na jejichž výpovědi správní orgány založily svá rozhodnutí, se přímo neúčastnili žalobcem tvrzeného poučování příslušníků ohledně systému bojové a mobilizační pohotovosti. To platí např. o Ing. D., který výslovně uvedl, že on osobně neprováděl poučování příslušníků v rámci zdokonalovacích příprav (srov. protokol o výsledku svědka založený na poř. č. 22 správního spisu). Rovněž Ing. Ch. vypověděl, že se školení k hotovostnímu systému začátkem roku 2011 neúčastnil a poučení k bojové a mobilizační pohotovosti neprováděl (srov. protokol o výsledku svědka založený na poř. č. 23 správního spisu). Správní orgány se měly v souladu se závěry rozsudku ze dne 4. 5. 2017, č. j. 4 As 84/2016 – 96, zaměřit především na objasnění toho, jakým způsobem byli příslušníci fakticky poučeni o systému bojové a mobilizační pohotovosti a jaká faktická omezení jim z toho vyplynula. V tomto ohledu však budou mít největší hodnotu patrně právě výpovědi příslušníků, kteří měli být poučeni stejným způsobem jako žalobce a kteří by mohli poskytnout poznatky o faktické aplikaci institutu bojové a mobilizační pohotovosti. Výpovědi těchto svědků tedy nelze paušálně odmítnout s tím, že tito příslušníci jsou ve věci osobně zainteresováni, ale je třeba především pečlivě posuzovat obsah jejich výpovědí jednotlivě a v jejich souhrnu. Správní orgány však skutkový stav týkající se faktické aplikace institutu bojové a mobilizační pohotovosti spolehlivě neobjasnily, a proto ani správní soud nemůže činit poznatky o tomto skutkovém stavu *de facto* v první instanci a jakkoli tak předjímat výsledek správního řízení.

Přestože výše uvedené vady dokazování představují dostatečný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí, soud považuje za vhodné stručně se vyjádřit i k dalším žalobním námitkám. Další okruh žalobních námitek se týká pohotovosti vyšetřovatele vykonané po 1. 2. 2012. Tyto žalobní námitky (str. 14 až 17 žaloby) žalobce opřel mj. o provedené poučení a nastavenou a uplatňovanou praxi ze strany nadřízených, resp. o to, že vojáci i po 1. 2. 2012 vycházeli ze zavedené praxe, že nebylo zajištěno řádné proškolení příslušníků velitelství, že poučení ohledně změny nebylo provedeno atp. Tyto námitky jsou tedy stejně jako v předchozím případě do značné míry závislé na vyřešení otázky, jak služební orgány fakticky přistupovaly k aplikaci institutu bojové a mobilizační pohotovosti a jaká poučení v tomto směru provedly. Závěrečná část žaloby (str. 17 až 19 žaloby) se týká tzv. pohotovosti vyšetřovatele ve svátek. Soud ověřil, že žalobce již v odvolání uváděl, že mu tzv. „pohotovost vyšetřovatele“ nebyla (plně) proplacena s tím, že např. za svátky dne 5. 7. a 6. 7. 2011 mu byla doba výkonu krácena o 17 hodin, za svátek dne 28. 9. 2011 o 8,5 hodin atp. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí tuto námitku vůbec nevypořádal. V novém řízení se tedy vyjádří i k této otázce.

VI. Závěr

Městský soud v Praze tedy shrnuje, že správní orgány pochybily při zjišťování skutkového stavu, když zejména neodůvodněně upřednostnily výpovědi jedné skupiny svědků před druhou, aniž by se podrobně zabývaly samotným obsahem jejich výpovědí. Žalovaný se pak s namítanými vadami dokazování v napadeném rozhodnutí adekvátně nevypořádal. Městský soud v Praze tedy napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení se správní orgány budou věnovat otázce, zda byla žalobci v souvislosti s jeho zařazením do bojové a mobilizační pohotovosti fakticky uložena omezení, která by svou intenzitou byla srovnatelná s nařízením služební pohotovosti. Správní orgány přitom budou při zjišťování relevantního skutkového stavu řádně posuzovat jednotlivě každý z provedených důkazů a zároveň budou veškeré tyto důkazy v jejich vzájemné souvislosti. Správní orgány naopak nejsou oprávněny odmítnout provedené důkazy či návrhy na dokazování pouze s paušálním poukazem na to, že svědci jsou na věci osobně zainteresováni. Žalovaný se rovněž vypořádá i se žalobcem namítaným neproplacením pohotovosti vyšetřovatele v plné výši.

Ve druhém výroku tohoto rozsudku soud v souladu s § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. přiznal žalobci, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč za podání žaloby. K návrhu žalobce na přiznání náhrady nákladů řízení za podání žaloby a repliky k vyjádření žalovaného, stanovené paušálními částkami podle advokátního tarifu ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, soud konstatuje, že přiznání paušálních nákladů není možné, neboť na řízení podle soudního řádu správního nejsou důvody citovaného nálezu Ústavního soudu přenositelné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015 – 84, publ. pod č. 3344/2016 Sb. NSS). Soud tedy musí vycházet z nákladů, jejichž vynaložení navrhovatel soudu prokáže (§ 57 odst. 1 s. ř. s.). Soud tedy žalobci přiznal náhradu nákladů řízení ve výši poštovného na odeslání žaloby a repliky k vyjádření žalovaného. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady na poštovné za odeslání žaloby ve výši 50 Kč (viz obálka založená č. 1. 52 soudního spisu) a za odeslání repliky ve výši 34 Kč (viz obálka založená č. 1. 67 soudního spisu), celkem tedy ve výši 84 Kč. Celkovou částku nákladů řízení ve výši 3 084 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci v přiměřené lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 25. října 2017

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
V. B.